

19 בנובמבר 2017

לכבוד
חה"כ ניסן סלומינסקי
יו"ר ועדת החוקה חוק ומשפט

**עמדת עמותת אזרחים למען הסביבה להצעה להטיל אגרות
גבוהות על הגשת תביעות ייצוגיות (תקנות בתי המשפט (אגרות) (תיקון), התשע"ז 2017)**

עמותת אזרחים למען הסביבה היא אחד הארגונים הסביבתיים הוותיקים במדינה ובין היתר, היא עוזרת להרבה תושבים והתארגנויות אזרחיות להלחם במפגעים סביבתיים מקומיים שפוגעים בהם, באמצעות אכיפה אזרחית של החוק.

חוק תובענות ייצוגיות שנכנס לתוקף בשנת 2006, אפשר לראשונה הגשת תביעות ייצוגיות כספיות כנגד מפעלים וגופים מזהמים אחרים. התביעות שהוגשו בתחום זה הובילו לתוצאות חיוביות ולהגשמה, ולו חלקית, של עיקרון "המזהם ישלם". מעבר לכך, החשש מתביעות ייצוגיות גורם למפעלים להיזהר בפעילותם, ומרתיע אותם מפני הפרת הוראות הדין, בידיעה כי במידה וייתפסו יוגשו כנגדם תביעות ייצוגיות.

אכן בחלק מהמקרים החוק מנוצל לרעה ומוגשות תביעות סרק, בעיקר בתחום הצרכני. תיקון מס' 10 מסדיר את התחום הזה ואמור למנוע או לפחות להקטין מאד את התופעה.

בתחום הסביבתי כמעט ולא מוגשות תביעות סרק, מאחר ומדובר בנושאים יותר מורכבים שמצריכים חוות דעת מומחים ומידע מקצועי. מדובר בתביעות מורכבות שממילא קיים קושי להגישן ולנהלן אל מול המפעלים המיוצגים בידי מיטב עורכי הדין ונעזרים במומחים מהשורה הראשונה בארץ. לכן, כמות התביעות הייצוגיות המוגשות מידי שנה בתחום זה הינה ממילא נמוכה מאוד.

לדעתנו, יש מקום אולי להטלת אגרה סבירה, בגובה האגרות הנהוגות בבג"צ, כדי למנוע תביעות סרק.

הטלת אגרה בגובה עשרות אלפי שקלים, תרתיע תובעים ייצוגיים מהגשת תביעות ייצוגיות סביבתיות ותשגר מסר בעייתי לגופים המזהמים ובפועל תמנע כל אפשרות של אכיפה אזרחית בתחום הזה.

הנימוקים של הקטנת העומס על בתי המשפט וחסכון בזמן שיפוטי אינם מצדיקים הטלת אגרות כאלה שמרוקנות מתוכן את חוק התובענות הייצוגיות ואת הרציונל מאחוריו. גם בתחומים אחרים קיים עומס בבתי המשפט- האם יעלה על הדעת למשל לחייב את המדינה באגרה גבוהה עבור פתיחת הליך פלילי או להעלות את האגרות בבג"צ ל 50,000 ₪?

הטלת אגרות גבוהות כאלה יש לה משמעות אחת והיא העדפה ברורה ובלתי מידתית של האינטרסים של עסקים ומפעלים על פני האינטרסים של הציבור שנפגע מעוולות צרכניות וסביבתיות ולא משאירה בידיו כל כלי לאכוף את החוק נגדם.

אנו קוראים לכב' לשקול בשנית את המהלך, ולבחון היטב בטרם יישומו את השפעתו הפוטנציאלית על תביעות ייצוגיות בכלל, ותביעות ייצוגיות בתחום הגנת הסביבה בפרט.

בברכה,

עו"ד ג'מילה הרדל ואכים

מנהלת עמותת אזרחים למען הסביבה

העתק: חברי הוועדה- קארין אלהרר, זאב בנימין בגין, ענת ברקו, יעל גרמן, שולי מועלם-רפאלי, מרב מיכאלי, מיכאל מלכיאלי, אורי מקלב, רויטל סויד, עודד פורר, טלי פלוסקוב, נורית קורן, מיכל רוזין, אלעזר שטרן, סעיד אלחירומי